

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 20/21

Kunskapsskolan Norrköping

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen. I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Rektor

Upprättad: oktober 2020

Senast reviderad:

Gäller t.o.m : oktober 2021

Del 1 - Beskrivning av begrepp och rutiner för att anmäla vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkning

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och

handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till

förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Drafit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening.

Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående.

De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende.

Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontakter skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Del 2 - Aktiva åtgärder mot diskriminering

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån. Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

Skolans kartläggning av läsåret 19/20

Enkäten

Enligt skolans enkät som görs varje år ligger vi med råge över Kunskapsskolans genomsnitt på samtliga fem målfrågor och glädjande nog förbättrar vi oss från föregående år inom fyra av fem målfrågor inom trygghet och trivsel. Mest glädjande är att elevernas upplevelser av trygghet och trivsel ligger så högt som de gör, med 90% respektive 87%. Detta läsår har vi haft en del tuffa perioder på skolan som har ställt höga krav på krishantering och kommunikation. Att vi, trots detta, har större andel nöjda elever och vårdnadshavare än någonsin tidigare, är ett lättnadens kvitto på att vi har hanterat kriserna på ett bra sätt. Nästa läsår tar vi med oss det strukturerade trygghetsarbetet som utgår från arbetslagen, vi tar med oss framgångsfaktorerna från mottagandet av våra nya elever och vi fortsätter och förfinar arbetet inom Elevhälsoteamet, där strävan att vara mer synliga och ligga närmare arbetslagen, börjar ta form. I detta kvalitetsområde anammar vi de centrala ledorden om att *förstärka*, *förfina* och *förenkla*, snarare än några mer omvälvande reformer.

Lite axplock ur enkätens frågor rörande trivsel och trygghet:

- *Jag känner mig trygg i skolan 90%*
- *Jag trivs i skolan 87%*
- *Min personliga handledare får mig att tro på mig själv i mitt skolarbete 87%*
- *Det är bra stämning på min skola 83%*
- *Har du under detta läsår blivit kränkt, diskriminerad eller trakasserad i skolan? - Nej, aldrig, 81%*
- *Har du under detta läsår blivit kränkt, diskriminerad eller trakasserad i skolan? -Ja, några gånger, 16%*
- *Har du under detta läsår blivit kränkt, diskriminerad eller trakasserad i skolan? -Ja, många gånger, 3%*
- *Har du under detta läsår blivit kränkt på nätet av någon från skolan? -Nej, aldrig, 95%*

Arbetet utifrån kvalitetsplanen

Ett av våra fokusområden var *att stärka skol- och studiekulturen* - Detta område har varit lite svårare att definiera och avgränsa, då vi vill komma åt elevernas inställning till skolarbetet, samt även stärka trivseln och gemenskapen i basgrupper och i årskurserna. Den grupp som vi framför allt har lyckats med över förväntan är våra nya elever i årskurs 6. Vi brukar i regel alltid ha nöjda elever under första året hos oss, men detta läsår tycks inskolningen, inklusive skol- och studiekulturen, ha fungerat mycket väl. Här har vi även involverat Elevhälsoteamet i högre utsträckning och vi tar med oss detta arbete in i nästa läsår och har goda förhoppningar att kunna förädla skolkulturen ytterligare ett snäpp.

Drafit - datasystem för att hantera och utreda kränkning

Vi har haft under läsåret 19/20 inte haft något fall av diskriminering. Vi har haft 56 anmälningar där 87% av ärendena har ansetts vara en kränkning elev-elev. Kategorierna är följande: 42 % står för verbal, 23 % text och bild och 13 % fysisk. Det förekommer i alla årskurser men framför allt åk 7 har något fler anmälningar. Platser där det uppstår är skolan generellt, i cafét, idrotten, på fritiden, innan samling, WS/redaktioner, oftast när lärare inte varit närvarande i rummet.

Övrigt

2019/2020 har präglats av en märklig tid med pandemi och oroligheter generellt i världen. Vi har märkt av en del oro från enskilda elever på vår skola, som har haft anhöriga i riskgruppen. Vi har haft en ökad frånvaro men har under våren lyckats få till en god hybridundervisning¹ med goda resultat vilket har lett till mindre stress och oro för eleverna då de inte kommer efter. Vi hade under hösten en incident som ledde till att huvudkontoret och skolans ledning utformade en tydlig manual och policy kring hur kontakter på sociala medier ska ske mellan medarbetare och elever. De medarbetare som önskade fick samtalsstöd och elever erbjöds kuratorsstöd.

¹ Hybridundervisning = Undervisningen kan ske digitalt så att de elever som är hemma med förkylningssymtom ändå har kunnat få tillgodo se sig undervisning och personlig vägledning. De lärare som varit hemma har kunnat bedriva undervisning och haft personlig vägledning med eleverna. Stora delar av detta sker samtidigt som läraren har vanlig lektion i klassrummet. Mycket av läromedlet är digitalt knyttet i vår IT-portal.

Skyddsombud och elevråd

Skyddsombud bokar in träffar med elevskyddsombuden

2. Identifiera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier

Skolans sammanfattning av risker och hinder

Generellt ser vi att vårt arbetssätt och koncept ger en bra grund för en trygg skoldag. I årskurs 7 ser vi en ökad del av kränkingsanmälningar som kan ha sin förklaring i att grupperna hamnat i konfliktfasen som kan bära med sig olika typer av uteslutning och inneslutningsprocesser. Att vissa årskurser har mer anmälningar tror vi också står för att det finns en tillit till vuxna, dvs att eleverna vågar berätta hemma och för sina handledare när något inte känns bra.

Skolans mål

”Varje skola strävar efter att ha en studiefokuserad miljö där varje elev tränas i att bli en demokratisk och ansvarstagande medborgare genom att skolan har tydliga strukturer för ordning och reda och möjlighet till inflytande som i sin tur leder till trygghet, trivsel och motivation att nå så långt som möjligt. Genom ett kontinuerligt samarbete med hemmet och olika forum för samråd har vårdnadshavarna inflytande på verksamheten i skolan.”

3. Analys

Vi ligger med råge över Kunskapsskolornas genomsnitt på samtliga fem målfrågor och glädjande nog förbättrar vi oss från föregående år inom fyra av fem målfrågor. Mest glädjande är att elevernas upplevelser av trygghet och trivsel ligger så högt som de gör, med 90% respektive 87%. Vi ser också ut att vara på rätt väg gällande den studiefokuserade miljön, då såväl elevernas som föräldrarnas upplevelser av studiero i skolan ökat med tre %-enheter från föregående år. Det är troligtvis inga dramatiska aktiviteter som bidrar till denna positiva trend, snarare vårt envetna och konsekventa arbete med att säkerställa inre och yttre strukturer för eleverna, samt det påbörjade arbetet med en mer uttalad studiekultur på skolan.

Detta läsår har vi haft en del tuffa perioder på skolan som har ställt höga krav på krishantering och kommunikation. Att vi, trots detta, har större andel nöjda elever och vårdnadshavare än någonsin tidigare, är ett lättnadens kvitto på att vi har hanterat kriserna på ett bra sätt. Nästa läsår tar vi med oss det strukturerade trygghetsarbetet som utgår från arbetslagen, vi tar med oss framgångsfaktorerna från mottagandet av våra nya elever och vi fortsätter och förfinar arbetet inom Elevhälsoteamet, där strävan att vara mer synliga och ligga närmare arbetslagen, börjar ta form.

Den personliga handledningen fungerar som grundstomme i elevhälsoarbetet, framför allt gällande det förebyggande och främjande arbetet. Därför är det mycket tillfredsställande att vi ligger så högt på PH-frågorna, både gällande upplevelsen av stöd och hur väl handledarna lyckas motivera eleverna. Skolans elevhälso team har under året korrigerat sina metoder och arbetar nu betydligt närmare elever och lärare (även fysiskt), i synnerhet gällande våra årskurs 6-elever. Detta uppsökande och mer proaktiva arbete har uppskattats i kollegiet, vilket avspeglar sig i frågorna om samverkan med såväl ämneslärare som handledare. Vi har också skaffat oss bättre och mer systematiska rutiner gällande frånvaroarbetet och där är samverkan påtaglig, även med vårdnadshavarna och de elever med problematisk skolfrånvaro. Även inom detta kvalitetsområde anammar vi de centrala ledorden *förstärka*, *förfina* och *förenkla*, snarare än några omdanande reformer.

4. Åtgärder

Beskriv åtgärder för att eliminera riskerna för diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Trepartssamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta Åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt

- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälnings åtgärder och resultat.

Alla samtal dokumenteras och förvaras i Drafit.

Skolans åtgärder för läsåret 20/21

Ur skolans kvalitetsplan 20/21:

- Medarbetare arbetar aktivt tillsammans med eleverna för att skapa positiva relationer mellan alla på skolan och eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i skolans utveckling. Detta sker bland annat via basgruppssamlingar, PH-samtal, elevråd och olika aktivitetsdagar där alla elever ges möjlighet att utveckla framtidsförmågan att *samarbeta*.
- Skolans likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling är det beskrivande och sammanhållande dokumentet av både det förebyggande och det reaktiva arbetet kring trygghet och trivsel. Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling delges elever, medarbetare och vårdnadshavare.
- Skolans ordningsregler är kända av alla på skolan och diskuteras varje läsår så att elev och medarbetare får vara med och påverka dessa samt förstår hur dessa stödjer skolans arbete med att skapa trygghet, trivsel och en studiefokuserad miljö.
- Skolan har en tydlig plan för hur vårdnadshavare ges insyn i och inflytande över sina barns mål och utbildning via utvecklingssamtal, föräldrakvällar och föräldraråd.

Plan för 2020/2021

Mål - Åtgärd	Ansvarig	När
Förstärka och förfina samverkan mellan EHT och våra nya basgrupper i åk 6, där det främjande och förebyggande trygghetsarbetet tar sin början.	Biträdande rektor + EHT	Vecka 50 + 20
Noggrann kartläggning av de basgrupper och undervisningsgrupper där tryggheten och arbetsron upplevs som lägre och ett nära samarbete mellan EHT och lärarna i dessa grupper.	Biträdande rektor + EHT	Vecka 50 + 20
Inom ramen för vårt prioriterade område "Vår pedagogiska modell - struktur och kvalitet hela skoldagen" förfinas vi verktygen och relationskompetensen som kännetecknar vårt	Lagledarna Liselott B och Sandra L.	Vecka 50 + 20

koncept.		
Inom ramen för vårt prioriterade område med <i>skolkultur</i> , genomför vi övningar och aktiviteter som främjar ansträngning, delaktighet och lust att lära.	Lagledarna Helena A och Johan N	Vecka 50 + 20
En av föregående läsårs framgångsfaktorer, det nära samarbetet mellan arbetslag 6 och EHT, upprepas och förfinas även detta läsår. Vi fortsätter också med arbetsplatsrotationen så att lärarna i Arbetslag 6 sitter i samma arbetsrum som specialpedagogen och kuratorn.	Biträdande rektor i samråd med lagledare för åk 6.	Vecka 50 + 20
Inom ramen för vårt prioriterade område " <i>struktur och kvalitet hela skoldagen</i> " säkerställer vi att alla lärare får med sig grunderna i personlig handledning och det fortsatta arbetet i arbetslagen säkerställer samsynen i vårt förhållningssätt till hela PH-rollen.	Arbetslagsledare Liselott B och Sandra L, i samråd med övriga lagledare	Vecka 50 + 20
EHT:s mer utåtriktade funktion innebär bl.a. ett tydligare stöd i samband med föräldrasamtal, då PH och representant från EHT deltar vid behov.	Biträdande rektor i samråd med handledare för aktuella grupper..	Vecka 50 + 20
EHT:s deltagande under inskolningsveckorna med nya elever, är ett bra exempel på förebyggande arbete i praktiken, som visat sig fungera. Detta arbete förstärks och förfinas under läsåret.	Biträdande rektor i samråd med lagledare för åk 6	Vecka 50 + 20
Arbete med normer och värderingar (PK-mannen)	Lag 7	Ht 20

5. Följa upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. De erfarenheter som arbetet har gett används i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

- Aktiviteter i kvalitetsplanen utvärderas

Utvärdering och uppföljning sker dels på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna.

Skolans uppföljning och utvärdering

